

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Udrag fra Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 1. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius05val-shoot-idm140381312266560.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

Fra Sv. Grundtvig i 1872 udgav Visitatsbogen, har det været en almindelig Antagelse, at Palladius har skrevet Visitatsbogen, i den Form vi kender den, i Midten af det Femaar, der udgjorde hans første (og som man har ment afsluttende) Visitats, d. v. s. man har tidsfæstet Affattelsen til "1540 eller 41" (jfr. G.s Udg. S. XVII). Denne Tidsfæstelse er naaet paa Grundlag af en enkelt Sætning i Visitatsbogen. Hvor Talen er om Hans Skram i Farringløse, hedder det (ndf. S. 134 L. 1 f.): "der er jo giordt bøn for hannom nu miere end udj halfftridie hundrede sognekirker, som ieg haffuer offuerfaret med den arbed och flyttighed, ieg gjør 2 idag hoß eder". Heraf har man sluttet, at Palladius paa det Tidspunkt ialt havde visiteret halvtredje hundrede Kirker og *ikke flere*. Men det er en dristig Slutning. Sæt at Palladius overhovedet intet har anet om den fattige Bonde Hans Skram, da han visiterede de første Par Hundrede Kirker, ja sæt at Hans Skram først er blevet "besat", da Palladius var Halvdelen af sin Visitats igennem! I saa Fald maa Sætningen tolkes saaledes: "saa snart jeg erfor Hans Skrams Skæbne, har jeg ladet bede for ham i Kirkerne - det er indtil Dato i 250 Kirker"; og da maa disse Kirker fordeles med 190 paa den første Visitats og 60 paa den næste Visitats. M. a. O.: det eneste Sætningen forudsætter er, at der paa det Tidspunkt, den skrives, *mindst* har været Visitats i 250 Kirker, d. v. s.: den kan *tidligst* være skrevet omkr. 1540-41 (naar 390 Kirker tager 5-6 Aar, maa jo 250 Kirker tage 3-4 Aar); men den kan være skrevet *naar som helst fra da af, indtil Palladius helt ophørte at visitere*.